

[Udenrigsministeren]

afspænding for at fremme stabiliteten bliver kædet nøje sammen med hensynet til sikkerheden, herunder også det grundlæggende princip om sikkerhedens udelelighed. Netop ud fra dette princip om sikkerhedens udelelighed i Europa er det afgørende for regeringen, at tillids- og sikkerhedsskabende foranstaltninger er noget, der aftales blandt alle de 35 stater, der deltager i CSCE-processen, og som jo alle har accepteret princippet om, at sikkerheden er udelelig i Europa.

Regeringen er bekendt med, at NATO's parlamentarikerforum, Den Nordatlantiske Forsamling, på årsmødet i Hamburg i november 1988 i sine resolutioner bl.a. tilskynder alliancen til at udforske tillidsskabende foranstaltninger til søs. Vi er også opmærksomme på, at der i Norge, hvor de sømilitære aspekter jo forståeligt nok påkalder sig særlig interesse, finder en debat sted om hensigtsmæssigheden af disse tillidsskabende foranstaltninger.

Regeringen er selvsagt åben over for ønsker om en grundig belysning af hele denne problemkreds, en undersøgelse af de forskellige muligheder og deres hensigtsmæssighed og en analyse af, hvordan vi kan skabe de nødvendige forudsætninger for at gennemføre tillids- og sikkerhedsskabende foranstaltninger også på det sømilitære område. Spørgsmålet om iværksættelse af tillidsskabende foranstaltninger inden for det sømilitære område er jo også blandt de emner, som Folketingets Udvalg vedrørende Dansk Sikkerhedspolitik vil tage op til behandling. Der kan vi gå i dybden med denne diskussion, sådan som den slags meget komplicerede spørgsmål jo på ordentlig vis bør behandles.

Jeg skal kort sige til forespørgernes andet spørgsmål, om regeringen deler den opfattelse, at risikoen for krig ved en fejltagelse og store miljøkatastrofer i særlig grad udgår fra den helt ukontrollerede maritime oprustning, at regeringen har tillid til værdien af de instrumenter, der er etableret mellem supermagterne og nogle af de store europæiske lande til at undgå krig ved en fejltagelse.

Forhandling

Jens Thoft (SF):

Jeg skal starte med at takke for ministerens indlæg. Især har jeg lyttet med stor opmærk-

somhed til bemærkningerne om de tillidsskabende foranstaltninger til søs og ser da visse åbninger.

Når vi interesserer os specielt for den sømilitære oprustning, hænger det sammen med, at 70 pct. af Jordens overflade er vand, og dér bolttrer supermagternes flåder sig helt uden for nogen som helst civil kontrol og i det store og hele uden for våbenkontrol.

De flådebaserede atomvåben – bortset fra de strategiske, som er omfattet af SALT – har aldrig rigtig været inddraget i nedrustningsforhandlingerne. Når ministeren siger, at de var inddraget i START-forhandlingerne, er det jo ren teori, fordi USA ikke er villig til at diskutere flådestyrker, da det er et område, hvor USA har mest. Jeg beklager, at Danmark – indtil videre i hvert fald – har støttet USA i ét og alt i dette synspunkt.

SF er naturligvis mest bekymret for begivenheder i vort nærområde, men selv om vi er det, må vi ikke glemme, at befolkningerne i Stillehavet ikke bare forempes af supermagternes maritime oprustning, men også bor i et forsøgsområde for især britisk og fransk udvikling af nye masseødelæggelsesmidler. Kampen om baser undergraver i Stillehavsområdet befolkningernes selvbestemmelsesret, sådan som vi har set det med Palau.

Flåderne opererer mobilt, usynligt og hemmeligt rundt i vore nærområder, og de er bevæbnede med atomvåben. Når flådefartøjerne dirigeres til verdens brændpunkter i Mellemøsten, i Sydatlanten eller i Fjernøsten, medbringer de atomvåben – det gør de i øvrigt også, når de går i havn i Danmark – og derfor er det, vi spørger: Hvornår går det galt? For der sker faktisk fejl alle steder, hvor mennesker handler. Jeg tænker på Sovjets nedskydning af flyet fra Korean Air Lines, jeg tænker på USA's nedskydning af det iranske fly i Persergolfen, og jeg ville egentlig også gerne tro, at USA's nedskydning for nylig af to libyske kampfly skyldes, at de amerikanske piloter var vel hurtige på aftrækkeren. Hvornår er det to ubåde, der kommer i klammeri?

Supermagternes flådefartøjer gnubber sig helt bogstaveligt daglig op ad hinanden. Indimellem sejler de på spiontogter ind i hinandens havne, sådan som man kan læse det i Pike-rapporten, der er en kongreshøring om CIA fra 1977.